

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.432/2025/6.

A felperes:

(felperes neve) (lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

(pártfogó ügyvéd neve) pártfogó ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

X Vármegyei Kormányhivatal ((címe))

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

(jogtanácsos neve) kamarai jogtanácsos ((címe))

A per tárgya:

közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 13.P.20.109/2024/44.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes, 13.P.20.109/2024/46.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A meg nem fizetett 2.458.120 (kettőmillió-négy száznyolcvanötezer-százhusz) forint fellebbezési eljárási illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes súlyos bipoláris személyiségzavarban szenved, ezért állandó segítségre szorul, de nem áll gondnokság alatt. Ügyei intézésében a férje támogatja. Betegségei miatt 2011. óta nem folytat jövedelemszerző tevékenységet.

[2] A felperes 2015. február 11-én megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmet terjesztett elő az alperes jogelődjénél, a X Megyei Kormányhivatalnál (a továbbiakban: alperes), amely a kérelmet 2025. május 8-án meghozott (.....)2015/7. számú határozatával elutasította. Tájékoztatást nyújtott arról, hogy ellene a közléstől számított 15 napon belül a másodfokú hatóságnak címzett, de a X Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Hatóságánál írásban benyújtandó fellebbezéssel lehet élni, amelynek elbírálására jogosult hatóság a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal. Indokolása szerint bár a felperes egészségi állapotának mértéke a 2015. március 17-én kelt komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény alapján 41 %-os, C1 minősítési kategóriába tartozó, kérelme mégsem teljesíthető, mert a benyújtását megelőző 5, 10, vagy 15 éven belül nem rendelkezett elegendő biztosítási idővel. A határozat indokolása táblázatban tartalmazta az egyes figyelembe vett biztosítási időszakokat és a járulékfizetés alól menteseket is 2000. november 15-től 2014. december 10-ig. A határozatot kézbesíteni rendelte a felperesnek, azt a házastársa vette át 2015. május 14-én. A felperes ezt követően személyesen jelent meg az alperes ügyintézésre szolgáló irodájában. Mivel a határozat ellen írásban nem terjesztett elő fellebbezést, az 2015. május 30-án jogerőre emelkedett. A felperes ezután sem nyújtott be sem fellebbezést, sem igazolási kérelmet.

[3] A felperes 2015-től – 2012-ben született gyermekével és férjével – nehéz anyagi helyzetbe került: csak házastársának a jövedelme állt rendelkezésre a család megélhetésének biztosítására. Miután az általuk lakott ingatlannal kapcsolatos költségeket nem tudták teljesíteni, azt végrehajtási eljárás keretében elárverezték, azonban már ezelőtt megközelítőleg egy évvel a felperes házastársának édesanyjához költöztek (település 1. neve)re. A későbbiekben családi segítséggel megvásárolták a jelenleg is lakóhelyükként szolgáló (település 2. neve)-i ingatlant, ahol 2018. óta élnek.

[4] A felperes 2023. február 9-én ismét megváltozott munkaképességű személyek iránti kérelemmel élt, amelyben kifogásolta a 2015. február 11-i kérelmének elutasítását is.

[5] A rehabilitációs hatóság a felülvizsgálat eredményeként megállapította, hogy 2015. évi határozatában tévesen számította a felperes biztosítási idejét: a 2002. március 1-től 2009. december 31-ig terjedő időszakra a ténylegesen figyelembe veendő 2882 nap helyett csupán 1826 napot ismert el. Kifejtette, hogy a felperes a biztosítási idő helyes megállapítása esetén már 2015. február 11-től rendelkezett volna a rehabilitációs ellátás megállapításához szükséges feltételekkel, mert egészségi állapotának mértéke 41 %-os, C1 minősítési kategóriába tartozik, a kérelem benyújtását megelőző 15 éven belül megvolt a szükséges biztosítási ideje, a benyújtáskor kereső tevékenységet nem folytatott, és rendszeres pénzbeli ellátásban sem részesült. Mivel a rehabilitációs hatóság a döntés visszavonására nem volt jogosult, a teljes iratanyagot felterjesztette a Belügyminisztériumba.

[6] A Belügyminisztérium a felülvizsgálat eredményeként 2023. április 4-én meghozott (.....)2023. számú határozatával megsemmisítette az alperes 2015. május 8-án kelt határozatát és új eljárás lefolytatására utasította.

[7] Az alperes az új eljárás során ismét komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény kiállításáról rendelkezett, mert a korábbi alapján – figyelemmel az elévülési

szabályokra – nem volt lehetősége ellátást megállapítani. Az így lefolytatott eljárásban arra a következtetésre jutott, hogy a felperes 2015. február 11-től havi 55.000 forint rokkantsági ellátásra jogosult, mivel egészségi állapotának mértéke 40%-os, ami 2015. február 11-i kialakulása alapján C2 kategóriába tartozik. Rögzítette, hogy a kérelmet korábban jogszabálysértéssel utasította el. Kifejtette, a felperes sem 2014-ben, azaz a jogosultság kezdő időpontját közvetlenül megelőző naptári évben, illetve 180 naptári napban nem rendelkezett legalább 180 naptári nap pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelemmel, ezért esetében ellátásának alapjaként – a 2015. május 8-án hatályos rendelkezések alapján – havi átlagjövedelemként a 2012. évi minimálbér vehető figyelembe. Erre tekintettel az 5 éven belül járó ellátást és a késedelmi pótlékot összesen 4.531.085 forintban határozta meg, amit kifizetett a részére.

A kereset és az ellenkérelem

[8] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest vagyoni kárként 2015. február 11-től 2018. április 1-ig (37 hónapra) összesen 2.064.000 forint és ennek 2015. február 11-től a kifizetésig járó késedelmi kamatának a megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy a rehabilitációs járadékra a megjelölt kezdő időponttól jogosult lett volna. Mivel ahhoz az alperes mulasztása miatt csak a 2018. április 1. utáni időszakra jutott hozzá, a megelőző időszakra az alperes kártérítési felelősséggel tartozik.

[9] További vagyoni kártérítésként 20.000.000 forintot és annak 2018. február 20-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát igényelte, mert a családjával a rehabilitációs járadék iránti kérelmének elutasításával okozati összefüggésben nehéz anyagi helyzetbe került, lakásukat – a kölcsöntörlesztés elmaradása miatt – elárverezték.

[10] Vagyoni kártérítésként kívánta érvényesíteni a gyermekének (település 2. neve)-ről (település 3. neve)-ra történt iskolába szállításával felmerült összesen 4.000.000 forint költséget, amit egy tanévre 800.000 forintban határozott meg. Állította, (település 2. neve)-on nem működik általános iskola.

[11] Sérelemdíjként 5.000.000 forintot követelt, annak 2015. február 11-től a kifizetésig járó késedelmi kamataival. Azzal érvelt, hogy az alperes a jogszabályszegéssel megsértette a személyes szabadsághoz, a magánélethez és a magánlakáshoz fűződő személyiségi jogait.

[12] Előadta, miután megkapta az elutasító határozatot, megjelent az alperes ügyfélfogadásán, ahol az ügyintéző arról tájékoztatta, hogy nincs értelme fellebbeznie, mert nincs meg az ellátáshoz szükséges munkával eltöltött biztosítási ideje. Ezzel összefüggésben kiemelte, az alperesnek jegyzőkönyvet kellett volna felvennie az általa előadottakról, ami fellebbezésnek minősült volna.

[13] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta annak jogalapját és összecszerűségét. Lényeges körülménynek azt tartotta, hogy a felperes rehabilitációs járadék iránti kérelmét elutasító határozat fellebbezés hiányában 2015. május 30-án jogerőre emelkedett. Beismerte, hogy abban helytelenül állapította meg a 2022. március 1. és 2009. december 31. közötti időszakra a biztosítási idő mértékét, miután 1826 napot rögzített a tényleges 2862 nap helyett, kiemelte azonban, hogy hiányoznak a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség jogszabályi feltételei, mert a felperes nem merítette ki a rendes jogorvoslati jogot. Hivatkozott arra is, hogy a 2015. február 11-től 2018. április 1-ig terjedő időszakra érvényesíteni kívánt 2.064.600 forint és járulécai megfizetésére irányuló kártérítési követelés elévült. Arra az esetre, ha megállapíthatóak lennének a kártérítési felelősség egyéb jogszabályi feltételei, vitatta a közvetlen okozati összefüggés létét magatartása és az állított

20.000.000 forint összegű kár bekövetkezte között. A sérelemdíj kapcsán szintén a jogszabályi feltételek, az okozati összefüggés hiányára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felmerült 1.500.000 forint kereseti illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 500.000 forint elsőfokú perköltséget.

[15] Határozatának indokolásában rámutatott, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:548. § (1) bekezdése a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítése iránti igények elbírálására speciális szabályokat ír elő: a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható. Leszögezte, az a feltétel, amely előírja a rendes jogorvoslat igénybevételét, nem tartalmaz szűkítő rendelkezést. Ebből arra következtetett, hogy azt a rendes jogorvoslatot kell igénybe venni, ami a kár elhárítására alkalmas, a szabályozás lényege ugyanis, hogy kártérítési per csak akkor induljon, ha a közigazgatási eljárásban igénybe vehető rendes jogorvoslattal a kár nem volt elhárítható. Hangsúlyozta, a károsultnak is mindent meg kell tennie a polgári per elkerülése érdekében.

[16] Az eset körülményeit értékelve megállapította, a felperesi kérelmet elutasító határozat elleni fellebbezés alkalmas lett volna arra, hogy a másodfokú hatóság felülbírálja az alperes határozatát és észlelje, hogy a biztosítási idő számításánál helytelenül vette figyelembe annak tényleges tartamát, ami miatt jogszabálysértő határozatot hozott. Döntő körülménynek tartotta, hogy a felperes a számára nyitva álló határidő alatt nem élt a fellebbezés jogával, és annak leteltét követően sem terjesztett elő igazolási kérelemmel együtt olyan beadványt, ami a jogszabálysértő határozat elleni fellebbezésként lett volna értékelhető.

[17] Azt, hogy a felperes a fellebbezését szóban kívánta előadni, amire az alperesi jogelőd magatartása miatt nem került sor, nem találta alkalmasnak annak a felperesi mulasztásnak a kimentésére, hogy nem élt a rendes jogorvoslati jogával. Hangsúlyozta, az sem lenne alkalmas a speciális igényérvényesítési feltétel, azaz a rendes jogorvoslati jog kimerítése hiányának pótlására, ha a felperes eredményesen bizonyítaná, hogy az alperes alkalmazottjának magatartása miatt maradt el szóban előterjesztett fellebbezésének rögzítése.

[18] A továbbiakban rámutatott, a sérelemdíj iránti igény esetében is teljesülniük kell a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése speciális feltételeinek, ezek hiányában az erre irányuló követelés is alaptalan.

[19] Ezzel indokolta egyfelől azt is, hogy mellőzte a felperes által indítványozott bizonyítások teljesítését, másfelől, hogy nem vizsgálta az alperes védekezésének egyéb részeit, így az elévülésre történt hivatkozását sem.

[20] Az elsőfokú perköltségről a felperes pervesztességét és teljes személyes költségmentességét figyelembevéve döntött.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[21] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen annak kereseti kérelme szerinti megváltoztatását, másodlagosan részbeni megváltoztatását és az alperes 2.064.600

forint kártérítésben és ennek 2015. február 11-től járó késedelmi kamataiban, valamint 3.000.000 forint sérelemdíjban és ennek az ítélet meghozatalától járó késedelmi kamataiban való marasztalását, harmadlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Perköltségigényt is érvényesített.

[22] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet részben téves jogértelmezésen, részben a bizonyítás hiányán alapult.

[23] Kifejtette, az elsőfokú bíróság alaptalanul állapította meg, hogy nem merítette ki a rendes jogorvoslatot, ezért tévedett akkor is, amikor mellőzte a kért bizonyítás lefolytatását: nem vizsgálta a körülményeit, súlyos betegségét és támogatást igénylő állapotát. Sérelmezte, hogy nem vette figyelembe a Ptk. 6:548. §-át, 2:43. §-át és 2:51. §-át.

[24] A Ptk. 6:548. § (1) bekezdésének megsértése körében állította, hogy nem mulasztotta el a rendes jogorvoslat igénybevételét, mert személyesen megjelent az alperes ügyintézésre nyitva álló irodájában, ahol azonban szóban előadott fellebbezését nem rögzítették, megtagadva ezzel a törvényben biztosított jogorvoslat lehetőségét (fellebbezésről lebeszélés, a jogorvoslati kérelem jegyzőkönyvezésének elmaradása). Úgy vélte, emiatt sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Ezzel összefüggésben rámutatott: ha a fél a hatóságnál szóban próbál fellebbezést előadni, a hatóság azt az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 78. § (1)-(2) bekezdése alapján köteles jegyzőkönyvbe venni. Mivel az alperes ezt nem tette meg, eljárási jogsértést követett el, amely miatt a felelősséget nem lehet a félre terhelni. Azzal ugyanis, hogy ügyintézője lebeszélte a fellebbezésről, holott ő jelezte, nem ért egyet a döntéssel, félrevezető, jogellenes hatósági magatartást tanúsított, ellehetetlenítette a jogorvoslatot. Hangsúlyozta, a Ptk. 6:548. §-a nem írja elő, hogy a megalapozott kártérítési keresethez írásbeli fellebbezést kell előterjeszteni. Véleménye az volt, a rendes jogorvoslat kötelező igénybevételének követelményét nem lehet mechanikusan, az életszerűséget nélkülözve értelmezni, hiszen a jogorvoslat csak akkor érvényesíthető, ha az ügyfél számára ténylegesen hozzáférhető. A lehetetlenre irányuló joggyakorlás kötelezettsége nem elvárható. Ez azt jelenti, ha a közigazgatási szerv mulasztása miatt nem tud élni a jogorvoslati jogával, akkor annak elmaradása nem róható fel neki. A közigazgatási szerv hibája nem eredményezheti az állam felelősségének kizárását, az állam nem hivatkozhat saját jogellenes cselekményére vagy mulasztására a felelősség elkerülése érdekében. Hangsúlyozta, az ügyfelet nem érheti hátrány, a jogai nem sérülhetnek amiatt, hogy a közigazgatási szerv megszegte a jegyzőkönyv felvételi kötelezettségét.

[25] További érvelése szerint a felek kárkötelmi jogviszonya a Ptk. 6:548. §-ának hatálya alá tartozik, az elsőfokú bíróság ítéletének [32] bekezdésében szereplő, ettől eltérő jogalap felvetése téves.

[26] Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság azzal, hogy a felvázolt jogértelmezés ellenére nem hallgatta meg a bejelentett tanúkat, nem vizsgálta az alperes ügykezelési gyakorlatát, nem kérte be a hatósági jegyzőkönyvezés rendjét és figyelmen kívül hagyta a felperes egészségi állapotát, megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdését és 4. § (2) bekezdését, mert valójában bizonyítás nélkül döntött el, hogy a felperes miért nem tudott fellebbezni a számára sérelmes döntés ellen. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem vette tekintetbe az alperes jogerősen megállapított jogszabálysértését, amikor a keresetet elutasította.

[27] Hiányosnak tartotta az okozati összefüggés vizsgálatát is. Úgy vélte, ha élhetett volna fellebbezéssel a perbeli közigazgatási határozattal szemben, akkor a másodfokú közigazgatási szerv orvosolhatta volna a hibát és megkapta volna az ellátást, aminek elmaradása számára hosszú távú anyagi károkat okozott (elmaradt jövedelem, hiteltartozás, árverés). A jogellenes eljárás így közvetlen oka volt annak, hogy hosszú éveken keresztül nem jutott hozzá jogos

ellátásához, így a jogsértésnek az árverés sem távoli, hanem életszerű és előrelátható következménye.

[28] Hangsúlyozta, valamennyi kárigénye és személyiségi jogának sérelme az alperes jogsértéséből ered. Azon túl, hogy az alperes mulasztására hivatkozott, megjegyezte, a rendes jogorvoslat igénybevételét a betegsége is akadályozta.

[29] Álláspontja szerint követelése nem évült el. Az elévülés a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése alapján nyugodott, mivel joga érvényesítésében menthető okból – súlyos bipoláris és tudatzavaros epizód miatt – akadályozott volt, betegsége negatívan befolyásolta döntési és jogérvényesítő képességét, amit az ügyintéző jogellenes magatartása tovább súlyosbított. Ez a – jogorvoslati jogot ellehetetlenítő – magatartása abban állt, hogy nem tett eleget a fellebbezésről való tájékoztatási kötelezettségének, a felperest „elutasító, lebeszélő magatartással” elküldte a hivatalból. Konkrét hivatkozás nélkül emelte ki, hogy a Kúria gyakorlata szerint az elévülés nem kezdődik meg, illetve nyugszik, ha a hatóság magatartása akadályozza a jog gyakorlását. Kifejtette, mivel a Belügyminisztérium csak 2023-ban állapította meg a 2015. évi hatósági eljárás jogszabálysértő voltát, az elévülés eddig az időpontig nem kezdődhetett meg, mert ő csak ekkor szerzett tudomást a jogsértésről és a károkozásról. Ennek megfelelően az elévülés legkorábbi kezdő időpontja 2023-ra tehető, következésképpen a 2015-2018. közötti időszakra kizárt a követelések elévülése.

[30] Ezzel összefüggésben lényegesnek tartotta férjének tanúvallomását, aki minden ügyintézésnél jelen volt, így bizonyítani tudja mind a menthető ok fennállását, mind pedig azt, hogy a felperes ténylegesen megkísérelte jogorvoslati jogának gyakorlását, amit az ügyintéző jogellenes magatartása akadályozott. A tanúmeghallgatás mellőzése sérti a tisztességes eljárás elvét, a bizonyítási kérelem indokolatlan elutasításának tilalmát (Pp. 265. §) és a pártatlanság követelményét. További álláspontja szerint az elsőfokú bíróság azzal, hogy ítéletében egyfelől hivatkozott a követelés elévülésére, másfelől leszögezte, hogy nem vizsgálta az elévülés kérdését, a keresetet más okból utasította el, megsértette a Pp. 346. § (5) bekezdését: az ítélet indokolása hiányos, ellentmondásos.

[31] Kifogásolta az ügyintéző és a biztonsági őr meghallgatásának mellőzését is, amelyekkel szintén igazolható lett volna, hogy megkísérelte a fellebbezést, az nem önhibájából maradt el. Az elsőfokú bíróságnak ezzel a mulasztásával sérült a Pp. 263. §-ában és 276. § (5) bekezdésében foglalt előírás. Az álláspontját alátámasztó eseti döntések megjelölése nélkül hivatkozott a Kúria és az EJB gyakorlatára.

[32] Sérelmezte, hogy bár az elsőfokú bíróság ítéletében a speciális igényérvényesítési feltételek nemteljesülésére utalt, az e feltételek tisztázását célzó bizonyítást mégis megtagadta, és ítélete sem tartalmaz erre vonatkozóan érdemi indokolást.

[33] Fellebbezésében fenntartotta az eljárás folyamán az elsőfokú bírósággal szemben előterjesztett és az ítéltábla által Pkk.II.20.277/2025/2. számon elutasított elfogultsági kifogását, valamint annak indokait. Az elsőfokú bíróság elfogultságát megalapozó magatartásként jelölte meg, hogy nem idézte meg a felperesi tanúkat és a férjét a tárgyalóterem elhagyására szólította fel. Kérte a bejelentett tanúk meghallgatását.

[34] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Vitatta azt a felperesi állítást, hogy jogelődje, illetőleg annak ügyintézője olyan mulasztást követett el, amellyel az érintett határozat elleni fellebbezés benyújtásának lehetőségét akadályozta. Egyetértve az elsőfokú bírósággal rámutatott: a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének speciális feltételei a perbeli esetben nem állnak fenn és a sérelemdíj iránti igény elutasítása is jogszerű volt. Kiemelte: a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 28. §-a többféle fellebbezési módot biztosít az ügyfél számára. Utalt arra, hogy nincs olyan adat, amely szerint

a felperes a fellebbezési határidőben gondnokság alatt állt volna, vagy cselekvőképességében korlátozott lett volna.

Az ítéltábla döntése és jogi indokai

[35] A fellebbezés alaptalan.

[36] Az ítéltábla előjáróban rámutat, az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 370. § (1) bekezdés], amelynek során nemcsak az minősült a felülbírálati jogkört behatároló korlátnak, hogy a fellebbező felperes milyen tartalmú másodfokú döntést kért, hanem az is, hogy azt milyen indokkal, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozással tette [Pp. 371. § (1)-(2) bekezdés].

[37] Miután a felperes fellebbezésében utalt az elsőfokú bíróság elfogultságára, az ítéltábla mindenekelőtt ezzel kapcsolatosan fejti ki álláspontját, mert ha emiatt az ügyben kizárt bíróság járt el, az abszolút, kötelező hatályon kívül helyezési oknak minősül [Pp. 380. § b) pont]. Jelen esetben lényegi szerepe van annak, hogy a felperes már az elsőfokú eljárás érdemi tárgyalási szakában azonos érveken nyugvó elfogultsági kifogással élt, amelyet az ítéltábla Pkk.II.20.277/2025/2. számon elbírált, azt elutasította. Tekintettel arra, hogy a Pp. 17. § (4) bekezdése szerint a kizárási kérelem elutasítása miatt az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésben panaszt lehet tenni, az ítéltábla rámutat: relatív kizárási ok esetén mérlegelés eredményeként dönt a bíróság a kizárás iránti kérelem megalapozottságáról {3467/2021. (XI. 12.) AB határozat [43]}. Kizárást eredményező elfogultságot csak olyan objektív tények, körülmények alapoZHhatnak meg, amelyekből nyilvánvaló, hogy az ügyben a tisztességes eljárás, a pártatlan elbírálás nem biztosított. E szempontból a fél szubjektív vélekedése, véleménye közömbös (hasonlóan: Kúria Pfv.20.611/2024/8.). Az ítéltábla a korábbi végzésében írtakat továbbra is fenntartja, az elsőfokon eljáró bíró elfogultságára utaló magatartást a teljes elsőfokú peranyag ismeretében sem észlelt, de arra akkor sem lehetne következtetni, ha az elsőfokú bíróság elkövette volna a hivatkozott eljárási szabálysértéseket, mert azok nem jeleznek nyilvánvaló pártosságot.

[38] Miután a felperes kereseti kérelmét az alperes közigazgatási szerv eljárása során, ügykörében meghozott határozatának jogsértő voltára alapította, ezt jelölte meg károkozó magatartásként, aminek kapcsán egyes személyiségi jogai sérültek, a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályokat kellett alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a kártérítés Ptk. 6:519. §-ában foglalt általános, felróhatósági alapú szabályát és a 6:548. § (1) bekezdésében írt speciális rendelkezést egyidejűleg figyelembe kellett venni. Ha az ezekben meghatározott konjunktív törvényi feltételek mindegyike fennáll, a felperes akkor tarthat igényt megalapozottan kártérítésre. Mivel az állított személyiségi jogsértések is a kártérítési igény alapjaként megjelölt jogsértő magatartáson alapultak, a sérelemdíjra irányuló követelés – figyelemmel a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utaló normájára – ugyancsak alaptalan, ha a kártérítés konjunktív feltételei hiányosak.

[39] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy bár a Pp. 24. § (3) bekezdése további eljárási előfeltételt szab az igény érvényesíthetőségéhez, amikor kimondja, hogy annak feltétele a közigazgatási bíróság által a jogsértés megállapítása, ha a közigazgatási bírói út biztosított, azt jelen esetben nem kell alkalmazni, mert a jogsértés a Pp. hatályba lépése előtti (hasonlóan: BDT2019. 4023.).

[40] Az elsőfokú bíróság a döntését arra alapította, hogy a felperes nem merítette ki az anyagi jogi perelőfeltételt, az alperesi határozat elleni jogorvoslati lehetőséget [Ptk. 6:548. § (2)

bekezdés], emiatt tartotta szükségtelennek a tanúmeghallgatást is. Az ítéltábla ezzel a jogi állásponttal egyetért.

[41] Az alperes nem vitatottan jogsértő határozata a fellebbezésben hivatkozott Ákr. hatálybalépése előtti, ezért a határozatra és a vele szembeni jogorvoslati jogra a Ket. rendelkezései irányadók.

[42] Az alperesi határozatban szereplő fellebbezési tájékoztatás megfelelt a Ket. 99. § (1) bekezdésének, amely nem támaszt sajátos formai követelményeket a fellebbezéssel szemben, azt viszont kiköti, hogy azt a döntés közlésétől számított 15 napon belül lehet előterjeszteni. A fellebbezési határidő nem jogvesztő: ha azt a fellebbezésre jogosult önhibáján kívül mulasztotta el, az igazolási kérelemre vonatkozó általános szabályok szerint az elsőfokon eljáró hatóságnál igazolási kérelemmel élhet.

[43] Tény, hogy a felperes nem nyújtott be sem határidőben, sem azon túl fellebbezést, illetőleg a fellebbezési határidő elmulasztása miatti igazolási kérelmet, ebből következően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az érvényesített igények anyagi jogi perelőfeltétele hiányzik.

[44] Mivel azonban a felperes arra hivatkozott, hogy ebben pszichés állapota és az alperes alkalmazottjának magatartása gátolta, az ítéltábla vizsgálta, hogy mindezek elzárták-e a fellebbezési jog gyakorlásától.

[45] A felperes már keresetében állította, hogy esélye sem volt fellebbezni az alperesi döntés ellen. Ezt alátámasztandó érvelt azzal, hogy az alperesi ügyintéző „nagyképűen, lekezelően beszélt” vele, „szinte elzavarta”. Majd a perfelvétel során (P.8. számú beadvány) jogi érvelését pontosította és kifogásolta, hogy a határozat kézhezvétele után, amikor megjelent az alperesnél, nem jegyzőkönyvezték a jogorvoslati kérelmét.

[46] A Ket. 39. § (1) bekezdése sorolja fel azokat az eljárási cselekményeket, amelyek esetében a közigazgatási hatóság hivatalból köteles jegyzőkönyvet felvenni. Ezek mindegyike a tényállás tisztázását célozza. Ezzel szemben a Ket. 39. § (2) bekezdése arra az esetre írja elő a jegyzőkönyv készítése kötelezettséget, ha azt az ügyfél vagy az eljárási cselekményben érintett személy kéri, vagy a hatóság az eljárás érdekében egyébként szükségesnek tartja. A szóbeli kérelem ez utóbbi esetkörbe tartozik [a) pont], így ha azt a felperes a megjelenése alkalmával kérte, az alperes köteles lett volna jegyzőkönyvet felvenni. Ilyen kérelemre utaló adat nincs. Lényegi szerepe azonban annak van, hogy ha az alperesnek volt is ilyen mulasztása, az a felperest nem zárta el véglegesen jogorvoslati jogának gyakorlásától, hiszen arra 15 nap állt a rendelkezésére, illetve további határidő a mulasztás igazolására, amely időszakokban egészségi állapota sem gátolta ebben. Ez a következtetés vonható le a keresetlevél mellékleteként csatolt 2015. április 8-i, május 12-i és június 8-i ambuláns kezelőlapokból. Ezek egyfelől saját nyilatkozatait tartalmazzák az orvosi kontrollok közti kielégítő pszichés állapotáról, arról, hogy „jól van, aktív, nem aluszékony”, másfelől a kezelőorvosok ezzel egybecsengő megállapításairól. Látható belőlük az is, hogy az érintett időszakban nem volt a keresetében és a fellebbezésében előadott állapotban, illetőleg helyzetben: sem kórházban nem volt hónapokig, sem kikötözve napokig.

[47] Az orvosi dokumentáció nem támasztja alá azt az állítását sem, hogy nem volt meghatalmazás adására képes állapotban.

[48] Hivatkozott befolyásolhatóságára is, ami azért nem foghat helyt, mert maga állította, hogy vele volt a férje, mint segítőtje, őrá pedig, ahogy az a periratokból kitűnik, mindvégig hallgatott.

[49] Összegezve: a felperesnek módja lett volna jogorvoslati jogát gyakorolni, attól nem volt elzárva az arra nyitva álló időszak teljes tartamában akkor sem, ha az alperesi alkalmazott a fellebbezését a kérése ellenére nem jegyzőkönyvezte.

[50] A bizonyítási indítványokat illetően az ítéltábla álláspontja a következő:

A konkrét ügyben az alperes általános ügykezelési gyakorlata lényegtelen, az ezzel kapcsolatos bizonyítás csak az eljárás felesleges elhúzódását eredményezhette volna.

[51] Az indítványozott tanúmeghallgatások mellőzésével az elsőfokú bíróság ugyancsak nem követett el eljárási szabályszegést, egyrészt mert a tanúbizonyítás kizárólag arra az alkalomra irányult, amikor a felperes megjelent az alperesnél, nem a teljes fellebbezéssel, illetőleg igazolási kérelemmel érintett időszakra; másrészt az alperesi ügyintéző és a biztonsági őr tanúkenti meghallgatását a felperes annak bizonyítására indítványozta, hogy 2023-ban mi történt az alperesnél való megjelenésekor (P.8. számú beadvány 4. oldal, P.15. számú jegyzőkönyv).

[52] Alaptalanul hiányolta a felperes fellebbezésében a személyes meghallgatását is: az elsőfokú bíróság meghallgatta őt a per eldöntése szempontjából releváns tényekre (P.15. számú jegyzőkönyv).

[53] A felperes fellebbezésében kifejtette álláspontját azzal összefüggésben is, hogy követelése nem évült el. Ennek kapcsán az ítéltábla kiemeli: az elsőfokú ítélet nem tett olyan megállapítást, miszerint a perbeli követelése elévült, a fellebbezés pedig az elsőfokú ítélet elleni jogorvoslati eszköz, amelyben a félnek az abban foglaltakkal kapcsolatos kifogásait, az azzal szembeni érveit kell előadnia [Pp. 371. § (1) bekezdés]. Erre tekintettel az ítéltábla az e körben kifejtettekkel érdemben nem foglalkozott.

[54] Utal az ítéltábla arra is, hogy az alperesi határozatból a felperesnek kellő körületekintés, gondos eljárás mellett észlelnie kellett a biztosítási jogviszonyban töltött napjainak téves számítását, mert tudta, hogy mely időszakokban volt munkaviszonya, amit összevethetett a határozat indokolásában szereplő táblázatban feltüntetettekkel. Ha pedig ezt észlelte, állított kárait, személyiségi jogsérelmeit a fellebbezés határidőben történő előterjesztésével elháríthatta volna.

[55] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[56] A pervesztes felperes személyes költségmentességére figyelemmel a meg nem fizetett 2.458.120 forint fellebbezési eljárási illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli [1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdés, Pp. 95. § (1) bekezdés c) pont, 101. § (3) bekezdés].

[57] Az alperes a másodfokú eljárásban perköltséget nem igényelt, ezért az erről való döntést az ítéltábla mellőzte.

[58] A fellebbezési jog hiányáról szóló tájékoztatás a Pp. 365. § (2) bekezdésén alapul

Szeged, 2026. április 22.

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Béri András sk.
táblabíró